

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA I DRUGIH ORGANA

UKIDANJE PRIVREMENE MJERE ZAUSTAVLJANJA BRODA

VISOKI TRGOVAČKI SUD
REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda br. VI Pž-3261/95-2 od 24. listopada 1995.

Vijeće: Marina Unger Juranić, Viktorija Lovrić,
mr. Andrija Eraković

Ako su položene bankovne garancije inozemne banke dovoljne za pokriće ukupnih tražbina za koje je određena privremena mjera zaustavljanja broda, sud će ukinuti tu privremenu mjeru ako su ispunjena dva uvjeta:

a) da su te garancije raspoložive i prenosive u korist vjerovnika, i b) da država na čijem su području položene garancije postupa na jednak način prema garancijama položenima na području Republike Hrvatske.

Rješenjem prvostupanjskog suda određena je privremena mjera zaustavljanja broda "Floks" u vlasništvu tvrtke "FLOKS SHIPPING COMPANY Ltd" iz Cipra (dužnik) u svrhu osiguranja novčanog potraživanja tvrtke "Kovitehna" s p.o. iz Splita (vjerovnik), u iznosu od 15.795,67 USD.

Istim rješenjem usvojen je prijedlog dužnika za polaganje jamstva u obliku bankarske garancije u visini novčanog potraživanja vjerovnika u iznosu od 15.795,67 USD s pripadajućim kamatama i troškovima postupka, time da se bankarska garancija ima prikazati sudu u roku od 24 sata po primitku rješenja.

Privremenu mjeru odredio je prvostupanjski sud jer je ocijenio da je vjerovnik učinio vjerojatnim svoje novčano potraživanje prema dužniku, a obzirom da bi se potraživanje imalo ostvariti u inozemstvu, to se pretpostavlja da postoji opasnost da će naplata potraživanja biti otežana pa vjerovnik ne mora dokazivati opasnost da će se bez takve mjere dužnik spriječiti ili znatno otežati naplatu potraživanja time što će svoju imovinu odnosno svoja sredstva otuđiti, prikriti ili na drugi način njima raspolagati. Kako je dužnik predložio da sud donese rješenje kojim se ukida privremena mjera, jer je položio bankovnu garanciju kod "Balkanbank" iz Sofije, a prvostupanjski sud je ocijenio da je takva

garancija valjana, usvojen je dužnikov prijedlog i ukinuta predložena privremena mjera. Lučkoj kapetaniji naloženo je da brodu vrati sve brodske isprave. Pregledom priložene garancije, izdate od navedene banke, prvostupanjski sud je ocijenio da je ista data "neopozivo" i "bezuovjetno", "bez prigovora" i "na prvi poziv", što znači da je raspoloživa i prenosiva u korist vjerovnika. Ista garancija pravovaljana je ukoliko Trgovački sud u Splitu donese presudu u korist tužitelja i dovoljna je za pokriće vjerovnikovog potraživanja, pa je sud ocijenio da garancija udovoljava uvjetima iz čl.978.st.1. Pomorskog zakonika i da je dovoljna da se ukine predložena privremena mjera.

Pravovremenom žalbom ovakvo rješenje pobija vjerovnik zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te pogrešne primjene odredaba Zakona o parničnom postupku, Zakona o izvršnom postupku, te Pomorskog zakonika. Po ocjeni žalitelja pogrešno su primijenjene odredbe Zakona o izvršnom postupku jer je protiv rješenja kojim je određena mjera dužnik pravovremeno uložio prigovor, pa je bilo osnova da se prigovor dužnika dostavi vjerovniku na očitovanje, što je sud propustio učiniti, pa je prigovor dostavio vjerovniku zajedno s rješenjem kojim se ukida predložena privremena mjera. Nadalje žalitelj ističe da nije bilo uvjeta za prihvatanje bankarske garancije koju je predložio dužnik i to kod "Balkanbank" iz Sofije, jer je ista nedovoljna, tj. vjerovnik nije doveden u povoljniji položaj radi ostvarenja svog novčanog potraživanja. "Balkanbank" iz Sofije je banka koja ima sjedište u inozemstvu, a člankom 265. Zakona o izvršnom postupku propisani su uvjeti za određivanje privremenene mjere radi osiguranja novčanog potraživanja. Stavkom 3. istoga članka propisano je da postoji opasnost da se potraživanje neće moći ostvariti ako bi se imalo ostvariti u inozemstvu. Dužnik je firma sa sjedištem u inozemstvu jednako kao i banka koja je izdala bankarsku garanciju, pa nije bilo mjesta ukidanju privremene mjere. Nadalje, žalitelj ističe da je dužniku naloženo da položi bankarsku garanciju, pa nije jasno kakva je sudbina rješenja ukoliko dužnik ne postupi po citiranom rješenju, te ne položi u roku od 24 sata garanciju banke. Također je potrebno istaći da je vjerovnik privatno poduzeće sa svega nekoliko zaposlenih koji su duže vrijeme radili na opremanju broda, pa prijeti opasnost da u slučaju nemogućnosti naplate potraživanja dođe do štrajka radnika i nanošenja daljnje nenadoknadive štete vjerovniku. Zato žalitelj predlaže da drugostupanjski sud preinači pobijano rješenje te dužniku naloži da odmah položi bankarsku garanciju jedne od hrvatskih banaka, odnosno ukine navedeno rješenje i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovni postupak.

U odgovoru na žalbu dužnik se u cijelosti usprotivio žalbenim navodima ocjenjujući da su ispunjeni svi uvjeti za donošenje pobijanog rješenja.

Nije osnovan žalbeni razlog da postoji mogućnost da dužnik neće ispuniti nalog suda, jer je dužnik predložio sudu garanciju banke i to "Balkanbank" iz Sofije, da će potraživanje vjerovnika biti naplaćeno. U konkretnom slučaju za rješenje ovog izvanparničnog predmeta imaju se primijeniti odredbe čl.987.st.1. Pomorskog zakonika, a izdana bankarska garancija ispunjava sve uvjete navedene u tom propisu. Iz teksta garancije vidljivo je da je izdana neopozivo, bezuvjetno na prvi poziv, dakle raspoloživa je i prenosiva u korist vjerovnika. Zato predlaže da drugostupanjski sud odbije žalbu i potvrdi pobijano rješenje.

Drugostupanjski sud je zaključio da žalba nije osnovana.

Ispitujući pobijano prvostupanjsko rješenje u smislu odredbe čl.365.st.2. Zakona o parničnom postupku u svezi s odredbom čl.14. Zakona o izvršnom postupku te odredbama Pomorskog zakonika, ovaj sud nalazi da je prvostupanjski sud pravilno primijenio odredbe Pomorskog zakonika koje propisuju postupak za određivanje privremenih mjera. Prvostupanjski sud odredio je svojim rješenjem privremenu mjeru zaustavljanjem broda radi osiguranja vjerovnikovog novčanog potraživanja ocjenivši da je vjerovnik učinio vjerojatnim svoje potraživanje, da se radi o potraživanju iz čl.878.st.1. i 2. Pomorskog zakonika (NN 17/94) te da vjerovnik ne mora dokazivati opasnost da će bez takve mjere naplata potraživanja biti otežana jer se radi o potraživanju koje bi se imalo ostvariti u inozemstvu (čl.265.st.3. Zakona o izvršnom postupku).

Pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da je dužnik dao osiguranje za pokriće ukupnih tražbina, a koje je raspoloživo i prenosivo u korist vjerovnika. Naime, prema odredbi čl.979. Pomorskog zakonika (NN br.17/94) sud neće odrediti zaustavljanje broda, a već određeno zaustavljanje ukinut će ako dužnik dokaže da je u nekoj drugoj državi već dao primjereno osiguranje ili drugu imovinsku vrijednost za istu tražbinu ili za istog vjerovnika uz uvjet da osiguranje ili druga imovinska vrijednost odgovara uvjetima iz čl.978.st.1. Pomorskog zakonika, te da država na čijem je području osiguranje ili druga imovinska korist dana postupa na jednak način prema osiguranjima i drugim imovinskim vrijednostima koji su položeni na području Republike Hrvatske. Prema odredbi čl.978. Pomorskog zakonika ako se mjere određuju radi osiguranja novčanih tražbina, sud će osloboditi brod zaustavljanja ili čuvanja, ako budu dana osiguranja ili druge imovinske vrijednosti dovoljne za pokriće ukupnih tražbina za koje se traži zaustavljanje, uključujući tražbine po osnovi troškova postupka i kamata, uz uvjet da su ta osiguranja, odnosno druge imovinske vrijednosti raspoložive i prenosive u korist vjerovnika.

U konkretnom slučaju prvostupanjski sud odredio je privremenu mjeru, a dužnik je predao sudu garanciju izdanu od "Balkanbank" Sofija broj 0022 od 7. srpnja 1995. godine u kojoj je označeno da je ista neopozivo-

vo i bezuvjetno izdana bez prigovora i na prvi poziv, te raspoloživa i prenosiva u korist vjerovnika. Pregledom bankarske garancije utvrđeno je da je u istoj označeno da se izdaje u korist suda do okončanja parničnog postupka s tim da će bankovna garancija biti pravovaljana ukoliko Trgovački sud u Splitu donese presudu u korist tužitelja. Garancija je pravomoćna 20 dana od donošenja sudske odluke, a ukoliko sud odluči u korist tuženika garancija prestaje vrijediti. Kako je garancija izdana u korist suda do okončanja postupka, ona je raspoloživa i prenosiva u korist vjerovnika, pa su bili ispunjeni uvjeti iz odredbe čl.979. Pomorskog zakonika (NN broj 17/94) da se ukine privremena mjera izdana rješenjem istoga suda kojom je naloženo zaustavljanje motornog broda "Floks" radi osiguranja novčanog potraživanja vjerovnika.

Imajući u vidu navedene razloge valjalo je pobijano prvostupanjsko rješenje potvrditi u smislu odredbe čl.368. Zakona o parničnom postupku u svezi sa odredbom čl.14. Zakona o izvršnom postupku.

Viktorija Lovrić

Summary

SETTING ASIDE AN ALREADY ALLOWED ARREST OF SHIP

If the guaranties deposited by the bank are sufficient to cover the total amount of the claims for which the ship is arrested, the court shall set aside that arrest on two conditions: a) that these guaranties are available and transferable in favour of the creditor, and b) that the state in whose territory the guaranties were given treats guaranties deposited in the Republic of Croatia in the same way.